

piątkowski

ADAM PIĄTKOWSKI (1930–2002)

Adam Piątkowski urodził się 5 maja 1930 roku w Warszawie. W 1942 roku, po ukończeniu Szkoły Powszechnej, rozpoczął naukę na tajnych kompletach w Gimnazjum i Liceum im. Świętego Wojciecha fundacji Wojciecha i Anieli Górskich.

W 1948 roku, po egzaminie maturalnym, podjął studia na Politechnice Warszawskiej. W 1952 roku, po zdaniu egzaminu inżynierskiego w sekcji Elektrotechniki Medycznej Oddziału Fizyki Stosowanej, rozpoczął studia magisterskie i pracę w Katedrze Fizyki na Wydziale Łączności Politechniki Warszawskiej jako asystent, a od 1955 roku, po złożeniu egzaminu magisterskiego — starszy asystent. W 1957 roku został przeniesiony do Katedry Radiologii. Po obronie w 1965 roku pracy doktorskiej *Analiza metod pomiaru promieniotwórczego skażenia powietrza przy użyciu różnych metod filtracji*, został adiunktem. W 1968 roku został powołany na stanowisko docenta (od 1970 roku — w Instytucie Radioelektroniki Politechniki Warszawskiej), a w 1975 roku, po przedstawieniu rozprawy *Skojarzona metoda filtracji aerozoli submikronowych*, uzyskał stopień doktora habilitowanego w zakresie techniki jądrowej. W 1978 roku otrzymał tytuł profesora nadzwyczajnego, a w 1990 roku — profesora zwyczajnego.

W latach 1971–1972 odbył 9-miesięczny staż naukowy w Centre de Physique Atomique et Nucleaire na Uniwersytecie w Tuluzie. Od 1990 roku, w ramach projektu TEMPUS, współpracował z Instytutem Elektroniki Politechniki w Gruzji oraz Klinikami Radiologii: Uniwersytetu w Gruzji, Uniwersytetu w Leuven (Belgia), Uniwersytetu La Sapienza w Rzymie i Akademii Medycznej w Warszawie.

Zainteresowania badawcze Adama Piątkowskiego dotyczyły dwóch dziedzin — techniki jądrowej i elektroniki medycznej.

Prace z zakresu techniki jądrowej zapoczątkowała budowa aparatury, wykorzysta-

nej w 1959 roku w rejsie pomiarowo-badawczym (ochrona radiologiczna) po Morzu Śródziemnym. W latach późniejszych kierował zespołem, który opracował i wdrożył do produkcji w Zjednoczonych Zakładach Urządzeń Jądrowych „POLON” skomputeryzowany spektrometr efektu Mössbauera (produkt eksportowy), a także zbudował system sterowania spektrometrem hybrydowym „GIBS” w Zjednoczonym Instytucie Badań Jądrowych w Dubnej. Opracował również prototypy mierników promieniotwórczego skażenia powietrza PAK1, PAK2, PKSP1. Współpracował z Uniwersytetem w Uppsali (Szwecja) przy projekcie prototypu zestawu do radiochirurgii mózgu z wykorzystaniem akceleratora liniowego i urządzeń tomografii komputerowej. Zbudował skomputeryzowany system do pomiaru aktywności wzbudzonej dla określenia widma strumieni neutronów w reaktorach atomowych WWER-400 i typu WWER-1000.

Słowa kluczowe

- elektronika jądrowa
- elektronika medyczna

P

Z osiągnięć naukowych z zakresu elektroniki medycznej należy wymienić m.in. prace związane z zastosowaniem wielodrutowych komór proporcjonalnych jako urządzeń topograficznych, badania nowej metody trójwymiarowej lokalizacji ognisk padaczki, opracowanie metody do ciągłej nieinwazyjnej rejestracji sygnałów układu bodźco-przewodzącego serca (współpraca z Centre de Technologie Biomedicale de Toulouse), zastosowanie metod wysokorozdzielczej elektrokardiografii do badania późnych potencjałów komorowych i przedsionkowych (współpraca z Akademią Medyczną w Warszawie), udział w opracowaniu i wykonaniu prototypu „walizki lekarza domowego” (realizacja w Instytucie Techniki i Aparatury Medycznej w Zabrze), budowę laboratorium tomografii magnetycznego rezonansu (projekt TEMPUS).

Był promotorem 18 doktorów, w tym 5 wyróżnionych.

Jest autorem lub współautorem przeszło 100 artykułów naukowych i wystąpień konferencyjnych. Jest autorem książki *Pył promieniotwórczy* (Wydawnictwo MON, 1962) oraz współautorem (z Waldemarem Scharfem) książki *Elektroniczne mierniki promieniowania jonizującego* (Wydawnictwo MON, dwa wydania) i *Aparatura radiometryczna w medycynie i biologii* (Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich).

Prowadził wiele oryginalnych wykładów, m.in.: „Aparaty światłolecnicze”, „Radiologia przemysłowa”, „Ochrona radiologiczna”, „Miernictwo radiologiczne”, „Technika stosowania izotopów”, „Miernictwo nukleonowe”, „Zastosowania techniki jądrowej w medycynie”, „Informatyka w medycynie”, „Aparatura radiologiczna w medycynie”.

Adam Piątkowski był członkiem Senatu Politechniki Warszawskiej (1966–1969) oraz członkiem Zespołu Opiniodawczego ds. Badań Naukowych przy Rektorze Politechniki Warszawskiej (1975–1981). Na Wydziale Elektroniki pełnił funkcję kierownika Zakładu Elektroniki Jądrowej i Medycznej w Instytucie Radioelektroniki (1970–1984), a także prodziekana (1970–1971 i 1975–1981).

Sprawował wiele funkcji organizacyjnych poza Uczelnią. Był redaktorem naczelnym „Postępów Fizyki Medycznej” (1966–1975), a także wiceprzewodniczącym Rady ds. Atomistyki przy Państwowej Agencji Atomistyki (1984–1988) oraz przewodniczącym Sekcji „Technika w Medycynie” przy Komitecie Badań Naukowych (od 1990 roku przez 3 kadencje).

Był członkiem wielu rad naukowych, m.in.: Centralnego Laboratorium Ochrony Radiolo-

gicznej (1970–1988), Ośrodka Badawczo-Rozwojowego Techniki Medycznej „ORMED” (od 1974 roku), Instytutu Elektrotechniki Politechniki Białostockiej (1977–1988), Instytutu Badań Jądrowych (od 1984 roku przez 2 kadencje) oraz Instytutu Systemów Sterowania w Katowicach (od 1984 roku przez 2 kadencje). Był także członkiem Komitetu Fizyki Polskiej Akademii Nauk (1968–1990, a w latach 1974–1975 sekretarzem tego Komitetu), Komitetu Biocybernetyki i Inżynierii Biomedycznej Polskiej Akademii Nauk (od 1980 roku) oraz Komitetu Metrologii i Aparatury Naukowej Polskiej Akademii Nauk (1992–1996).

Był również członkiem European Standard Organization for Nuclear Electronics (1986–1991) oraz Rad Redakcyjnych periodyków: „Journal of Electrical Engineering” (od 1988 roku), „Revue Européenne de Technologie Biomedicale” oraz „Innovation et Technologie en Biologie et Medicine” (1984–1992).

Był aktywnym członkiem licznych organizacji naukowych i społecznych: International Radiation Protection Association (od 1970 roku), Polskiego Towarzystwa Fizyki Medycznej (w którym był m.in. prezesem Oddziału Warszawskiego w latach 1969–1972 i 1979–1983 oraz wiceprezesem Zarządu Głównego — od 1983 roku przez 2 kadencje), Stowarzyszenia Elektryków Polskich (w tym — przewodniczącym Polskiego Komitetu ds. Systemu CAMAC w latach 1986–1991), Towarzystwa Naukowego, Polskiego Towarzystwa Inżynierii Biomedycznej oraz Stowarzyszenia Autorów „ZAIKS” (członek nadzwyczajny od 1968 roku).

Adam Piątkowski za osiągnięcia naukowe i dydaktyczne otrzymał wiele odznaczeń i wyróżnień, m.in.: Złoty Krzyż Zasługi (1973), Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski (1978), Medal Komisji Edukacji Narodowej (1981), Dyplom Honorowy Polskiego Towarzystwa Fizyki Medycznej (1976), Złotą Odznakę „Zasłużony dla Politechniki Warszawskiej” (1979), Medal „Zasłużony dla Politechniki Białostockiej” (1979), Złotą Odznakę Honorową Stowarzyszenia Elektryków Polskich (1981) oraz Złotą Odznakę Honorową Naczelnej Organizacji Technicznej (1986).

Ta krótka notatka to wspomnienie o człowieku, który całe życie odznaczał się niespożytą energią, poszukując możliwości współpracy między środowiskami naukowymi technicznymi i medycznymi, niespożytą inwencją organizatorską.

Zmarł 4 sierpnia 2002 roku. Zostawił żonę, dwie córki, dwie wnuczki i trzech wnuków.